

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
29 Iuliu st. v.
10 August st. n.

Ese in fie-care dumineca.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 31.

ANUL XX.
1884.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Poesii de Carmen Sylva.

I.

Mamă.

Cea mai frumoasă vorbă 'n lume,
Cel mai iubit, mai dulce nume
E: „mamă“!
Sub soare nu-i nici un cuvânt
Atât de-adânc, atât de sfânt,
Ca: „mamă“!

E tare și ne cuceresce,
Căci de pe buze mici zimbesce
La mamă!
Căci se ascunde în ochi vii,
Și cântă 'n inimi de copii
Spre mamă!

Și cui se spune-acest cuvânt,
E onorată pe pământ
Ca mamă...
Amar însă de-acele mume,
Că nu mai pot s'audă 'n lume:
„Tu, mamă!“

II.

Dorul copilei.

Ce vrei să fii? spune-mi copilă!...
— Eu?... A fi mamă vreau;
Copii și fete o duzină
Să am, e dorul meu.

Soldat se face al meu frate,
Eu voiu să am mulți fii —
Să fac plimbare prin cetate
Cu toți ai mei copii.

Pe cel mic l'aș purtă în brațe,
Cum port păpușa-mi ați mereu,
La pept l'aș stringe cu iubire
Și l'aș nutri la sinul meu.

Ca mama am să fiu acūși...
Fii mulți și densa are!
O, de-aș pute mai în curând
Să fiu ca ea de mare!

III.

Tinera mamă.

Ah, ce dureri îngrozitoare!
Am fost apröpe ca să mor.
Și nimeni nu eră în stare
Pe lume, să-mi dea ajutor.

Și nu strigam cu tote-~ceste,
Decât încet am suspinat.
Atât de lung mi-a părut chinul,
Atât de lung și 'nfricoșat!

Mi se desface corpu-'n doue
Pe loc, să cuget imi viniă.
De-odată-aud la sin un țipet
Adânc... eră copila mea!

Și-am strins'o 'n brațe cu iubire,
— Atât eră de mititică! —
Și-am sărutat'o lung, ȳicându-i:
„Ah, scumpa mamei frumoșică!“

Ce mărișore drăgălașe!
Ce pèr frumos și aurit!
Și ce guriță 'ncântătoare,
Și ce chip gingaș, strălucit!

Ați mai vèdut așa guriță?
Mai întâlnit-ați așa glas?
Și piciorușe-așa rotunde
Și mci ca perna de atlas?

Copil așa frumos nu este
Și nici c'a fost pe-acest pământ!
Vèdut-am și cunosc eu bine
Copiii altora cum sânt.

Un lucru me 'ngrigescce numai...
Că fé.ă 'n lume te-ai născut,
Și c'o să ai aceleași chinuri,
Pe care eu ați le-am avut.

Me dore sufletul, când cuget
Ce este-aici menirea ta,
Cu ce cumplite suferințe
În lume ai de-a te luptă!

Ah! scumpă, gingăşe fiinţă,
Durerea ta ce grea va fi!
Şi ce cu drag, vai, pentru tine
Eu singură aş suferi!

IV.

Fericirea mumei.

Inima-mi este isvorul ce ți-a dat viață ție,
Și te-adapă încă tainic, cu amor și veselie.

Sângele-mi e roua sfântă, care udă a mea flóre,
Ce-și ridică incet fruntea cu-o privire zimbătoare.

Mânile-ți dismărdă gingaș sinul care te nutrește...
Me privești... privești în ochii-ți... sufletu-mi înti-
nerese!

Apoi riști cu veselie, și suspini, și sugi în fine...
Fără ca să ai idee, ce preț ai tu pentru mine.

Ânger scump! Un singur zimbet, ce pe buze-ți se ivesce,
Ca tablou fără de sémén în ai mei ochi strălucese.

Er gropița din obrazu-ți... ah! așa de 'ncântătoare,
Pentru mine nu-i în lume nici cea mai frumoasă flóre!

Și-a ta voce e mai dulce, când „măicuță” me nu-
mesci,

Decât sfânta armonie ce dau harfele ceresci.

A mea inimă-i isvorul, sângele-mi e sfânta rouă,
Eră tu... ești al meu idol, ce mi-ai dat viață nouă.

V.

O r u g a r e .

Măicuță dragă! ia-me 'n brațe,
Căci sunt atât de obosită!
S'a coborât a nopții ceta,
Să dorm de-acum ea me invită.

Dar mai înteu să-mi cânti un cântec,
Ș-apoi să-mi spui și o poveste,
Vre-o întâmplare minunată
Cum n'a mai fost, nici că mai este.

Er când plecă-voiu capu-'n fine
La locul meu, spre somn ușor,
Ședând aproape lângă mine,
Să ȳici: „Ah, scumpul meu odor!”

VI.

Gânduri triste.

Așa-i că n'are ferbințele,
Și capu-i e mai recoros?
Nici genele-i nu-s așa grele,
Și glasu-i este mai voios.

Și par' c'un zimbet fericit
Pe buza-i palidă zăresc...
Și alți copii au suferit
— Nu este-așa? — și tot trăiesc!...

Nu ved cu ochii de 'ntristare,
Și capul meu de grigi e plin...
Copila-mi — nu este-așa ore —
Că o să scape-acuși de chin?...

Fii răbdători față de-o mamă,
Când temeri ard în sinul ei.
Pré sunt fricosă — abună-sémă! —
Ea a privit în ochii mei.

Spre mine mânilor-și întinse,
Și vorbe dulci a îngănat.
Adese-ori me 'nfrică însă
Cu plânsu-i lung, nemângăiat.

Așa-i că ferbințeli nu are,
Nici aer așa obosit?
Și chipul ei mai viu imi pare
Acum, decând a adormit.

VII.

G e t h s e m a n e .

Nu mai pot, o, Dómne! Nu mai am putere!
Fă să trecă dela mine-acest păhar!
Inima-mi e slabă, frântă de durere,
Scapă-me o, Dómne, de-acest chin amar!

Vești că sunt în lume de toți părăsită,
Nime nu e 'n stare să-mi dea ajutor;
Tinde-mi deci, o, Dómne! mâna-ți premărită,
Spriginesce-me, căci făr' de tine mor!

Séu mai bine ia-me pe mine din viață,
Decât să ved mórta pe copila mea! —
Pe pământ se 'ntinde négra nopții ceta,
Inima-mi se sbate în durere grea.

Sinu-mi arde 'n flacări, și de intristare
Nu mai sunt în stare nici să me închin.
Curajiu și tãrie unde să iau ore?
Sunt de tot sdrobotită și arsă de chin.

Eu resflu încă... Pe când ea, sermana,
ȳile nu mai are pe acest pământ!
Eu trăiesc — așa de mică-mi este rana?
Nu pot să-mi plec și eu fruntea în mormânt?

Eu sunt încă... Dênsa?... Nu simte nimică!
N'o să vie nici un Salvator ceresc:
„Scólă-te și umblă!” din gură să-i ȳică? —
Zorile tãcute pe cer strălucesc...

VIII.

Pentru cea din urmă óră.

La patul ficei sale mórte
Stă muma în genunchi, plângând,
Și par că-aude încă vocea-i
Și cel din urmă-al ei cuvânt.

Un zimbet par' că mai lucește
Pe-a fetei buze reci, ghișoșe;
Dureri și chin s'au dus... ea dorme...
Pe veci acum e sãnetósã.

Pãrintele-i stã la picioré,
Și lacrimi udã a lui față.
Ei tac... și numai muma strînge
În mână-a fetei mâni de ghiatã.

Mai mult de-un cias desmărdă astfel
Mănuțele ce-au amorțit,

Și pentru cea din urmă oră
Privesce chipul ei iubit.

In fine soțul i grăește :
,De ce tot stringi mereu așa
Mănuțele-i ințepenite?...
,— Fiind că-s reci — răspunde ea.

IX.

Să nu murmurăm!

Dómnne, Dómnne!
De ce dai copii ceresci
Unei mame pământesci,
Ca abia zimbînd, și eră
Ca o rază să dispară?...
De ce, viața vieții noastre
Dela noi tu faci să sbóre,
Ca să ducem, tineri încă,
Un traiu mort, lipsit de sóre?

Dómnne, Dómnne!
De ce óre ne-ai creat,
Dacă nu ne este creat
S'avem și noi parte 'n viață,
Ca părinți, de dulci copii?
Dacă ne răpiși din brață
Comóra de veselii?...
Nu ți-a fost, Părinte, milă
De un ánger de copilă?

Dómnne, Dómnne!
Pân'acum ȕile cu sóre,
Șópte dulci, și vesel cánt —
Aȕi s'a 'ntins in giurul nostru
O tăcere ca 'n mormént.
Ca fránturi de navă, 'n cale
Fărmată de uragan :
Astfel noi plutim cu jale
P'al vieții Ocean.

X.

Muma poporului.

Și decă milióne cu drag te numesc *mamă*,
Și 'n ori ce suferință cu dor la tine vin,
Și de dureri și jale să-i mântuesci, te chiamă :
Lipsit de mângăere nu este al teu sin.

Tu trebuie, ca stâncă de unde-amenințată,
Mereu in neclintire la postul teu să stai ;
La alți ajutorare să nu cați nici-odată,
La toți insă lumină și ajutor să dai.

Să plângi tu nu ai voie... De sus fără de frică
In ori ce adâncime tu caută să privesci ;
Privirea-ți să gonescă durerea inimică,
Balsam să verse mâna-ți pe rana ce zăresci.

Tu n'ai dreptul a ȕice : „Stăpână sînt pe mine“,
Căci aparții in lume unui întreg popor.
A tale doruri, patimi in pept să le 'nchiȕi bine,
Plecând tu : milióne răpesci cu tine 'n sbor.

Bogatul și sêracul, acel ce strălucese
Prin fapte generóse, și cel spre rêu pornit :
Ai tei sînt de-o potrivă ! Ajută-i și-i iubese,
Și vindecă-i de rane, și ertă-i de-au greșit.

Și fă, să se reverse, ca vecinice isvóre,
A tale bunuri scumpe in mii de valuri vii,
Ca din aceste unde de viață dătătoare
Etern să se adape ai țerii tale fii !

Petru Dulfu.

Nóptea de St. George.

— Operă bufă in 3 acte. —

(Incheiare.)

Florica. Ce faci ?

Stan. Ce n'aș face pentru tine,
Flóre, draga mea,
Chiar și sufletul din mine,
Bucuros l'aș da.

Florica. Ce n'ar da el pentru mine,
Pentru draga sa,
Chiar și sufletul din sine
Bucuros l'ar da.

Nicolae. Ce n'ar da el pentru tine,
Flóre, draga sa,
Chiar și sufletul din sine
Bucuros l'ar da.

Chiva. Ce n'ar da el pentru tine etc.*Toți patru.* Ce n'ar da etc.*Stan.* Măna ți-am dat, acum implinesce-ți fágă-duința !

SCENA V.

*Cei precedenți. Dinu și Stana in clopotniță.**Nicolae.* Să vedeți numai minuni ! (Merge spre clopotniță.)

Jupáne, Jupáne primare,
Lasă-ți fudulia,
Lasă-ți trufia !
Dacă vrei să eși afară
Cinstit,
Omenit

Și fără ocară !

(Desface puțin lautul așa in cât se crepă ușa, dar primarul nu póte eși.)

Dinu (scoțénd capul prin crepătură).

Hai grăbesce
De sfêrșesce,
Și dă-mi pas
Să plec a cas' !

Stan. Florica. Chiva.

Ce minune minunată
Cum resare el d'odată !

Nicolae. Éc' așa. A venit să ve pândescă și Dumneȕeu a vrut de a căȕut in cursă, in care-l țin strins, până va face, cum voi ȕice eu.

Dinu. Grăbesce, ȕic ;
Sfêrșesce, ȕic ;
Și dă-mi pas
Să plec a cas' !

Nicolae. Indată voi face după porunca Dumitale.

Dinu. Grăbesce,
Sfêrșesce,
Nu me ațită,
Nu me turbă !
Deschide cióră,
Fir'-ai de ocară.

Nicolae. Ho, ho, Jupáne primare, mai incetinel cu injurăturile, căci eu te am in mână, ér nu dta pe mine.

Stan. Nu-l ațită
Și nu-l turbă,

Dă-i pas
Să plece-a cas'!

Dinu. Stan. Florica. Chiva.

Nu-l ațită etc.

Nicolae. Acușă, îndată! Numai o mică vorbă, să fie cu iertăciune, jupâne primare. Te slobod, îndată ce vei făgădui, că ești gată a logodi aici pe fiu-teu Stan, cu fata ce este de față și adică cu Florica dascalitei Stana.

(I presintă pe tineri).

Dinu. Fugiți,
Periți,
Dinaintea ochilor mei!
Piei, satană, piei!
Ve ucid pe toți,
Tâlhari, blăstemați, hoți!

Nicolae. Ha, ha, ha,

Éc' așa!
Lăutul de n'ar fi,
Pe toți ne-ar lovi
Și ne-ar omori.

Dinu. Cióră spurcată
Și blăstemată,
Vai de pelea ta,
Când oi scăpă.

Nicolae. Stai nene primare, că te domolesc eu nu mai decât. Fa Chivuță!

Chiva. Ce-i porunca, domnule?

Nicolae. Fa Chivuță urcă-te de grabă în clopotniță și sună clopotele toate din resputeri! (Chiva plcă).

Dinu. Te-ai smintit,
Ai nebunit?

Nicolae. Ba n'am 'nebunit, jupâne primare. Dcă nu-ți dai inoiela la ceea ce am dicit, îndată ce va veni lumea, și ea va veni, căci en audți cât de tare sună clopoșele. (Se aude sunetul clopotelor).

Dinghi danga sună, sună,
Clopotele de-i adună,
Sună, sună cu putere,
Om să vie și muieră.
Și flacău și fată
Toți în șir grămadă
Mi-i adună!
Sună, sună
Dinghi, danga,
Binghi, danga.

Dinu. E bine, dcă va veni lumea, voi porunci pęrgarului să te închidă.

Nicolae. Ba deu că nu vei face dta una ca asta, căci voi arăta satului întreg, că domnul primar stă închis cu jupânăsa dascălița, nóptea când e întunec.

Stan. Tata cu mă-ta

Florica. Mama cu tat' teu.

Amędoi. En spune, spune,
Auđit-ai minune,
Ca și asta
De când lumea!

Dinu (disperat își scóte capul și mai tare, în dosul seu se vede capul dascăliței, cu totul disperată.)

Dinu. Stana. Să nu ne faci astă ocară, Neculă!

Nicolae. Ba deu v'o fac, dcă nu ve inoiți la aia ce am cerut! Iute, iute, căci auđ lumea venind.

Stana (cătră Dinu). Invoiesce-te, pentru Dumneđeu sfântul!

Dinu (la o parte). En să-i făgăduiesc; urma alege. (Tare). Me invoiesc, me invoiesc.

Nicolae. Poftim dară de eși (il lasă afară). Dta jupânăsă dascălița, te vei piti aici, până să va perde lumea. Adecă, când va fi și va fi, voi veni eu și-ți voi da drumul, dar până atunci vei sta aici.

Dinu (la o parte). Cu atât mai bine, să n'o vedă lumea cu mine împreună.

Nicolae. Ér dta, jupâne primare, dcă ai cređut, că vei scăpă cu vorba, seu cu una, doue, te-ai înșelat.

Dinu. Ce fel?

Nicolae. Cum va veni popa, să-l rogi ca să logodescă pe fiu teu, cu Florică, căci dcă nu, scot pe dascalita din clopotniță și spui tot.

Dinu. A dracului cióră,
Trebe să-i fac
După plac,
Să scap de ocară.

Stan. Florica.

Ah, nu sciu cum va fi,
Ah, bine d'ar eși!

SCENA VI.

Precedenții. Flcăi, fete, bărbați, jemei, toți cu felinare și cu preotul în frunte, vin din toate părțile.

Cor.

Ce să fie, ce să fie
Dingăitul inoptat,
Vr'o năluca, vr'o stahie
De vr'un clopot s'atérnat?

Dumneđeu să ne ferescă,
Să nu fie vr'un semn réu,
Vr'o bătaie să vestescă,
Să ferescă Dumneđeu!

Ce să fie, ce să fie,
Óre cine-a tras de ștreang,
Par că-ar fi o vijelie,
De tot sună dinghi, dang.

Nicolae. Hai jupâne,
De ne spure,
Că de ce ai poruncit
Inoptatul dingăit?

Dinu. Eu să spui,
Ce și cui?

Cor. Spune
Jupâne!

Nicolae. Ce? dór nu iți ești în fire,
Ori aștepți vr'o dascălire,
Dcă tocmai poruncesci,
Eu îndat te dascălesc.

Dinu (la o parte). Me ține strins afurisitul de el, vęd, că n'oi scăpă cu fața cinstită, de nu-i voi face pe plac. Cât de greu imi cade și totuș n'am în cotro; hai cu Dumneđeu:

Ómeni buni ascultați
Și nu fiți supęrați!

Cor. Tăcere, ascultați
Să ve luminați.

Dinu. Ómeni buni și buni creștini,
Dragii mei vecini. (Pausă).

Nicolae (zingăia încetinel cu lăutul).

Dinu (tresare)

Étă eu m'am hotărit,
Și pe Stan l'am logodit,
Cu Florica Florioră,
Cu a dascăliței flóre.

Cor. Să trăiesci,
Să îmbętrânesci,
Să-ți veđi nepoții!
Să trăiți cu toți!

Dinu. Și fiind că m'a invęțat o femeie sciutóre, că-i cu noroc, dcă oi vesti astfel logodna lor, am eșit aici afară, și am pus să tragă clopotele.

Cor. Dinghi, danga, sună sună,
Să fie într'o clipă bună,
Sună sună să trăiească,
Fericți să 'mbétrănescă,
Dinghi, danga, sună, sună
Să fie într'o clipă bună!

SCENA VII.

*Precedenții. Chiva, Stana pe care a slobozit-o Nicolae,
Ifig în usa, Ruhela în ferestra cârcimii.*

Ifig. Haste gesehen.
Ruhela. Unde am dat.
Ifig. Și unde a crepat.

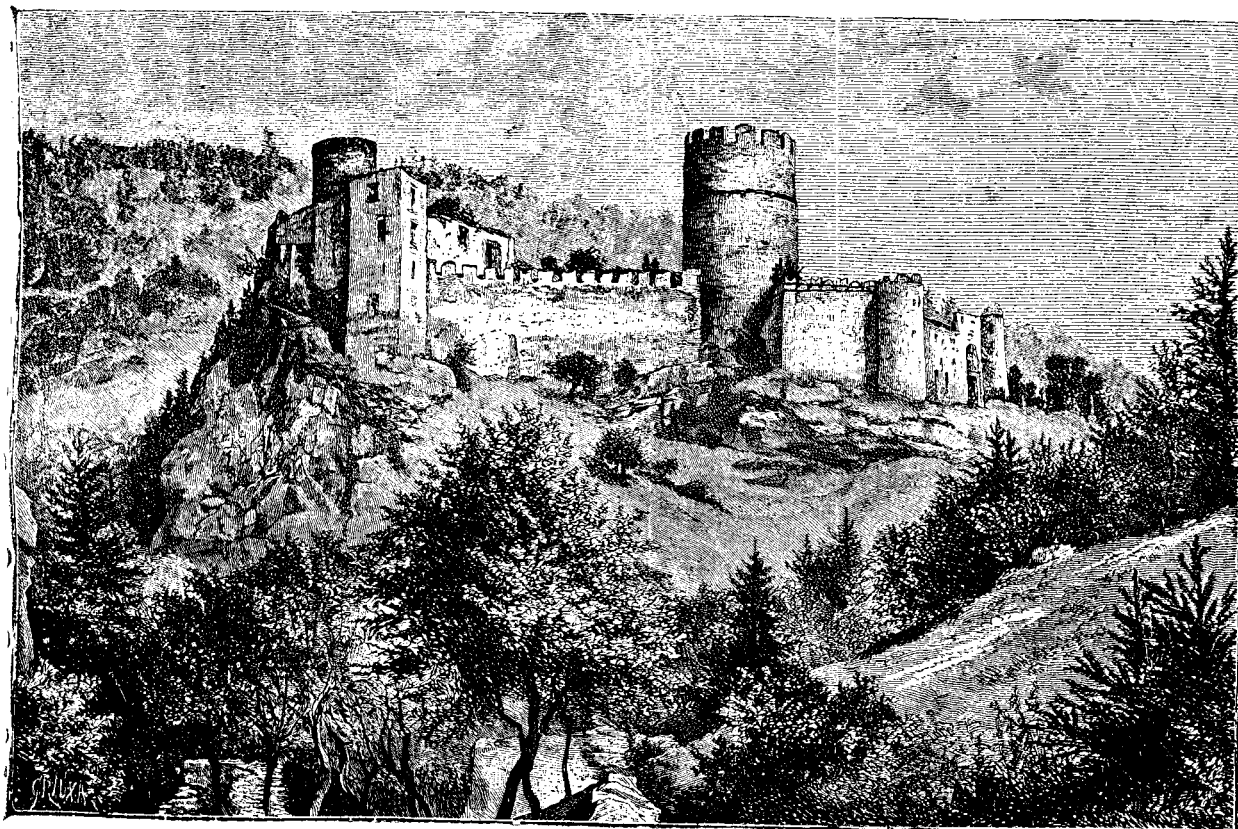
Vulpea, Ursul, Lupul și Vulturul.

— Basm slav. —

Intr'o țără departe, departe, trăia într'o vreme un boer tiner, care nu avea altă avere, de cât un palat vechiu, un cal frumos, un câne credincios și o pușcă bună.

Totă ziua vênă prin păduri și trăia cu ce vênă.

Intr'o zi pe când trecea densusul prin pădure cu cânele să caute vênat, o vulpe, care tocmai atunci trecea prin érba pe unde páscea calul, remase uimită când vèdù cât eră de frumos calul și se puse jos ca să-l privescă mai bine; écă sosese boerul cu un cerb pe

Ruinele castelului Hartenstein.

Chiva. Logodnă pripită,
Nuntă fericită!

Stana (cătră primar)
Mai bine, cu mult mai bine așa,
Decât cum diceai Dumnia ta.

Cor. Intr'un cés bun și 'n fericire,
Cinstită mirésă, cinstit mire!

(*Cortina cade. Fine.*)

Theochar Alexi.

care-l impușcase. Cum vèdù pe vulpea, își încărcă pușca.

— Nu me omori, — duse vulpea. Ia-me cu dta. O să te slujesc cu credință. Când te-i duce în pădure la vênat, eu o să-ți ingrigesc de cal.

Boerul o iertă. Duse vulpea acasă și séra i dete o bucată mare din cerb.

Câteva zile după aia, se duse ér să vèneze ceva. Când, étă că un urs care nu mănecase de nu sciu câte zile, s'apropie de copacul unde eră legat calul, și vré să-l mănănce. Inșé vulpea care păzia calul duse ursului:

— Să nu-l omori, ci mai bine așteptă până s'a întorce stăpanu-sau și densusul are să te hrănescă după cum me hrănesce și pe mine împreună cu cânele lui.

Ursul se gândi mult. Cam nu-i vîniá la socotélá bietului flámând. In sfêrșit ursul se culcá și așteptá.

Boerul când se 'ntôrse, il zări și-și încarcá iute pușca. Inse vulpea i sári iute 'nainte și-l rugá să ierte pe urs și să-l ia și pe densusul in slujbá.

— Bine, să fie cum ȕici, — respunse vênátorul.

Și se întôrse la castel cu cánele, cu vulpea și cu ursul.

A doua ȕi un lup flámând vrú să sfășie calul care stá tot legat de copac și páscea. Ursul și vulpea il oprirá și-l rugará să aștepte pe stápanul lor care o să-l hránescá bine. Lupul nu vrea. Inse după multe stáruințe se induplecá și séra veni și el in curtea palatului impreună cu ursul, cu vulpea și cu cánele.

Peste câteva ȕile vênátorul mai primí in slujba lui și un șórice, pe urmá o cártiță, apoi un iepure și la urma urmei un vultur uriaș, care putea ridicá in nori un cal cu cáláreț cu tot.

Boerul iubiá fórté mult pe tóte dobitocele astea și le ingrigiá cum nu se póte mai bine.

Intr'o ȕi vulpea ȕise ursului să se ducá să-i caute un buștén mai nalt pentru că vré să ȕie o adunare.

Ursul i aduse bușténul și vulpea urcându-se pe densusul chemá pe tóte celelalte dobitoce și le gráii astfel :

— Sciți toți cá de bine ingrigesce de noi stápanul nostru și cá este de bun. Inse este singur. Eu m'am gândit, cá trebue să-i cáutám și noi o nevéstá.

— Pré bine, — respunserá toți, — dar unde să găsim o femeie potrivítá cu densusul ?

— Ascultați-me pe mine, — respunse vulpea. Eu sciú cá împératul are o fétá pré frumósá, care ar face norocit pe stápanul nostru. Eu m'am gândit cá prietinel nostru vulturul ar face bine să se ducá să sbóre pe d'asupra palatului páná ce va ieși feta împératului prin grádiná și atunci s'o fure și s'o aducá aci.

Vulturul se bucurá cá-i detese lui așá sarciná și numai decát sburá. Féta împératului eși séra să se plimbe prin grádiná. Vulturul o furá și o aduse la stápanu-seu.

Impératul se máhni tare mult și trimise ómeni in tóte pártile să caute pe fie-sa și fágádui marea cu sarea aceluia care o va găsi, ori-care i va spune mácar in ce loc o póte găsi.

Tóte cáutárilé furá de prisos. In sfêrșit intr'o ȕi o țigancá bétráná veni la împératul și-i ȕise așá :

— Ce-mi dai mie decát-ȕi aduc inapoi pe fétá ?

— Ori ce-i vré, — i respunse împératul.

Baba se întôrse in coliba ei in mijlocul pádurii și făcú tot felul de fermece ca să afle in ce loc erá feta. In sfêrșit vȕđu cá feta se găsece intr'un loc departe, intr'un palat vechiu, máritatá cu un boer tiner.

Numai decát luá un covoraș și un biciu și zburá prin aer páná la palatul insuráȕeilor.

Cum ajunse aprópe de palat, baba se dete jos intr'o aleie pe unde se plimbá mai totdeúna singurá feta împératului. Cum o vȕđu cá vine, i eși înainte, i spuse fel de fel de vorbe lingușitóre, pe urmá povești așá de frumóse in cáat nu-i vêníá cui-va să plece de lângá dênsa. Féta împératului după ce ascultá mai multe, obosi de atáta umblet și se puse jos pe covorașul pe care-l intinsese fermecátóreá pe pámént. ȕigancá se puse numai decát lângá feta împératului, plesni odatá din biciu, și aduse inapoi la împérat pe fétá. Pe urmá, după ce împératul i dete o mulțime de bani, dênsa se întôrse la coliba ei.

Impératul se bucurá fórté mult când își vȕđu copila ; inse pentru ca să nu i-o mai fure nimeni, o inchise impreună cu doue slujitóre intr'un turn unde nu putea să intre nimeni.

In vremea asta bietul boer se váietá mereu.

Vulpea strinse ér pe tóte dobitocele și le gráii așá :

— Dragii mei, sciți ce fericit erá stápanul nostru când erá insurat, sciți ér cum i-a fost furatá nevestica, și acum el biet plánge mereu după ea. Datoria nóstrá este ca să-i aducem inapoi nevésa și lucrul ásta nu are să ne fie tocmai ușor, pentru cá împératul a incuiat'o intr'un turn pázit ȕi și nópte de soldați. Inse, să ve spun, cum m'am gândit. Eu am să me fac o pisicá și am să me duc să me joc pe supt ferestrele turnului. Cum m'o vedé feta împératului, a să vré să me aibá lângá dênsa. Are să trimitá pe slujitórele ei să me prinđá și eu am să scap din mána lor. Atunci feta împératului are să se dea jos in grádiná ca să se siléscá și dênsa să me prinđá. Atunci, vulturul să se rápezá numai decát, s'o ia binișor de mijloc și s'o aducá aci.

Sfatul bátú din palme. Vulturul luá pe vulpe supt o aripá și sburá repede spre palat. Acolo, șiréta vulpe se prefácú intr'o pisicá și incepú să se jóce pe supt ferestrele odáii unde erá inchisá in turn feta împératului, care, cum vȕđu pisica, trimise femeile să i-o prinđá. Femeile alergará după pisicá și n'o puturá prinde. Féta împératului alergá numai decát in grádiná ȕicénd :

— Lásáți-me s'o prinđ eu, pentru cá voi o speriați !

Pisica cum o vedé, se pune jos. Vulturul numai decát o ia de mijloc și sbórá.

Impératul se infuriá când auđi cá fie-sa a fost furatá prin viclesugul unei pisici și de ghiara unui vultur și numai decát hotári să declare resboi tuturor dobitoceilor și să le omóre.

— Oh ! oh ! pré te grábesci ! — ȕise vulpea. Dar și noi o să ne apérám.

Și numai decát sui pe buștén, chiemá pe prietinií ei și-i intrebá cáte ajutóre puteau să stringá ?

Ursul fágádui o sutá de urși.

Lupul : cinci sute.

Iepurele : opt sute.

Șóricelé : trei mii.

Cártița : opt mii.

Vulturul : doue ori trei sute.

— Bun de tot ! — ȕise vulpea. Duceți-ve și-i strinȕeți pe toți, și după ce s'or aduná amatele nóstre, vom vedé ce facem.

Peste câteva ȕile se auđi prin pregiurul palatului fel de fel de șgomote ciudate, mormáituri de urși, urlete de lupi, chișáituri de șóreci, toți strinș ca să se resboiescá cu împératul care amerinșá să-i prepádescá. Vulpea chiemá pe cápetenií și le ȕise :

— Ca să biruim pe vrájmașul nostru, écá ce trebue să faceți. Indatá ce s'o oprí din drum, lupii și urșii să omóre pe toți caii peste nópte. In a doua nópte șórecii să róđá tóte cingátorile și curelile soldaților, iepurii să róđá fringhiile cu care sânt trase tunurile. Decát nici așá nu se va oprí împératul, atunci, in a treia nópte cártițele să sape páméntul pe supt drum pe unde trebue să trecá cu armata și să sape și o grópá mare impregiurul lagáruului. A doua ȕi vulturii să arunce cu pietre in soldați, cari când or cálcă pe drum să se scufunde numai decát.

Planul fu primit.

In nóptea întéia a bátaliei toți caii furá omoríți. Inse împératul trimise și-i aduse alți cai și porní inainte.

In nóptea a doua iepurii și șórecii se furișará in lagár și róserá funiile și ștréngurile dela tunuri, curelele dela șele, centurónele și tot ce erá de piele.

Impératul ér trimise și-i aduse alte curele, alte șele și porní inainte hotárit mai mult ca ori când să omóre pe vrájmași.

În noptea a treia cârțile săpară pământul în pregiurul lagărului și pe supt drumul pe unde trebuia să calce armata. Soldații porniră, dar abia făcură câțiva pași și se opriră în loc incremențiți. Pământul se scufundă, ér din aer vulturii aruncau cu pietre mari în ei.

— Să ne întorcem acasă, porunci împăratul. Am greșit vrând să me bat cu dobitocele. Sunt pedepsit pentru că am fost așa de mândru.

Însă și pământul din pregiurul lagărului și mai departe, éră săpat și vulturii aruncau mereu cu pietre. În sfârșit toți soldații periră și cu ei și împăratul.

Palatul și totă împărăția lui rămăneau de drept fie-și. Dênsa se duse în palatul părintesc împreună cu bărbatul ei, și cu calul, cu cănele, cu vulpea, cu ursul, cu lupul, cu șorecele, cu iepurele, cu cârțița și cu vulturul, care-i slujise cu credință.

Ion S. Spartali.

Despre flori.

Florile simbolice. O revistă franceză de horticultură publică o cronică interesantă privitoare la florile simbolice. Estragem din această cronică următoarele: „Sub cuvânt că făceau poezie, cârți-va orientali, cărora le lipsia hârtia de scris, se gândiseră să o înlocuască prin anume buchete de flori, pe cari le botezase Selam. Din aceste producțiuni vegetale făcuseră simbolul nu numai al simțimentelor, dar chiar și al tuturor trebuințelor de comunicațiune cari rees din viața socială. Ei au numit această „limbajul florilor“, și astăzi s'a găsit un om care avea destul timp de pierdut, ca să umple un dicționar cu aceste explicații. Cetirea acestui vocabular nu te împinge spre melancolie, din contra, găsești în el lucruri cari sînt demne de a fi publicate. Dacă destăinuirile noastre nu împing pe cetitori de a se servi de un asemenea mijloc de corespondență, cel puțin i vor opri de a oferi flori fără să se gîndescă și fără să fie cercetat care este înțelesul fie-cărei flori; căci urmînd altfel li s'ar pute întemplă multe neajunsuri! De exemplu, dacă o femeie bătrână, pe când își umple nasul de tăbac îți spune că găsește încântător dulcele miros de cliotrop, nu te apucă să ruși o ramură și să i-o dai. O femeie cinstită, dacă cunoște subtilitățile limbajului florilor, nu pôte să răspundă unui asemenea present decât dându-ți o ramură de salcăm, al cărui înțeles este: „ești un craiu“, séu dându-ți o garofă roșie, care semnifică „nu pot să te sufer“, séu o altă flóre care însemnă: „cinstesc bătrânețea“. Dacă însă sêrmana femeie n'ar cunoște decât elementele acestui limbaj, ar pute drept respuns să-ți tragă numai o palmă“. Ceea ce este încă de admirat în limbajul florilor, este lăconismul lor: „Intr'o simplă fucsie albastră séu roșie, găsești următorul avertisment de mare folos: „un gelos caută să se împotrivescă proiectelor tale“. O altă flóre îți spune: „me mîngăi de tóte suferințele mele“, séu: „frumșețea dtale e întipărită în inima mea“. Rămâne bine înțeles, că tóte acestea amabilități sînt mai cu sémă întrebuintate în folosul iubirii: pe ici pe colea tot mai găsești însă câteva pentru împregiurările cele mai obișnuite ale vieții. Din tóte aceste simboluri, nici unul nu este mai nimerit decât următorul: autorul a simbolizat politica prin flórea gura-lupului“.

Flori fără pământ. Un nou sport este cultura florilor fără pământ. Năsip și cărbune pulverizat servesc ca susțitorul plantei, care o uđi cu o fluiditate nutritóre. Crecerea este rapidă și plantele se desvóltă tot așa de bine, de nu mai bine, ca în pământ. Ba năsipul se pôte suplini prin mușchi, care mai înainte se satură cu substanțe nutritóre. Planta, care se sádesce în mușchiu, se scóte cu băgare de sémă din pământ,

se splă rădăcinile cele subtiri, băgându-o în apă călduță. După aceea faci într'un vas un pătul cu mușchi nutritori și peste acela pui o cantitate asemenea de mușchi uđi. Pe acești mușchi umeđi pui fibrele rădăcinii plantei reschirându-le, după aceea le acoperi éră cu mușchi umeđi și apoi totul îl încungiuri cu mușchi nutritori, apêsându-i în lăuntru. Planta o pui într'un loc, unde circuléză aerul și în câteva ȓile o veđi ridicându-se și desvóltându-se mai repede decât în pământul cel mai bun. Pătura de mușchi nutritori din când în când se renouesc. Cu ce sînt preparați mușchii nutritori, nu scim bine, dară Henri de Parville în „Journal des Débats“ arată ca fluiditate nutritóre pentru plantele crescute în năsip séu în cărbune: 380 gram azotate d'ammoniaque, 310 gr. biphosphat d'ammoniaque crud, 250 gr. natron salpêtric crud, 50 gr. var biphosphorat bine pisat, 10 gr. sulfat de fer séu vitriol verde de cupru, la olaltă 1000 gr. Acesta amestecătură o pulverizezi și o păstrezi într'un loc, unde umblă aerul. Topesci din ea 1—3 gr. într'o litră de apă și uđi cu ea de doue până de trei ori pe sêptemână, schimbând cu apă curată. Cu acestea mijlóce poți să cresci plante în casă fără nici un pământ.

Conservarea florilor naturale. Ecă o descoperire care să atragă simpatiiile lumii femeiesci. Inventatorul se infățiseză publicului cu buchete de flori. Un oficier frances în retragere ar fi găsit mijlocul de a conserva florile naturale; ele își păstrează culórea, forma și tóte aparințele vieții. Plantele cele mai delicate se pot conserva prin descoperirea făcută. Pe cât se spune, descoperirea este infalibilă, și are s'aducă servicii nu numai sciinței și artei, ci și capriciilor modei. Se dice că o domnă a purtat la pelerie, în timp de mai multe sêptemâni, adeverate flori naturale preparate după această sistemă. Pentru moment, ceea ce ne interesează mai mult, este că călătorul naturalist pôte s'aducă plantele astfel după cum le găsește, ér nu diformate, vestejite și stinse. Invenția această este acum în mânia invetăților; și s'a pus în studiu de cătră dl Frémy, directorul museului de istorie naturală din Paris.

Trandafir multiflor plângător. Trandafirii multiflori, fôrte respândiți în Belgia, sînt pré puțin cunoscuți în Francia, cu tóte că meritul lor este real. De când se caută arbustii cu ramurile plângetóre (atêrnătoare, pendente), nu s'a găsit nici un arbust cu flori ornamentale de acest gen. Trandafirii multiflori plângători umple această lacună. Acești arbusti fôrte viguroși, se altoiesc cât mai sus pe măceși innalți și robusti; ei nu întârdie a formă o coronă stufosă de ramuri vigurose, care se acoperă de o mulțime de buchete de flori rose, roșii pătate cu alb séu albe, după varietăți. Efectul produs de acești arbusti plantați de 2 séu 3 ani, fără să se tundă, este miraculos. Acești trandafiri nu se innalță (nu sînt remontanți), nu pot avé tóte calitățile; însă din punctul de vedere ornamental nu lasă nimic de dorit; afară de această ei au prețiosul merit de a nu degeră. Acești trandafiri multiflori plângători sînt o plantă prețiosă, și trebuie să sperăm că nu vom întârdia a se respândi în tóte grădinile.

Păstrarea florilor rupte. Se scie că dacă un buchet începe a se vesteđi, că pôte a i se da viață ȓinându-i códele câteva minute în apă fêrtă. Florile se păstrează și mai mult decât în loc de apă fêrtă se întrebuintéză apă căldicică alcolisată. În cazul acesta, florile trebuie să stea mai mult în această apă.

Omorirea purcilor de pe trandafiri. S'a încercat tot felul de mijlóce pentru a omori purcii de pe trandafiri. Cel mai bun mijloc, care a isbutit mai bine până ađi, consistă în a unge ramurile cele noi cu drojdie de cafea próspectă. Efectul este imediat.

Lupta dintre Viéță și Mórte.

— Legendă. —

Sus pe un tron innalt stă bētrāna „Vreme“ visătoare. Pērul ei cel alb ca spuma făcea un contrast bătător la ochi cu fruntea sa nencrețită de valurile bētrāneței, cu trāsăturile regulate ale feței sale și cu ochii sei plini încă de focul tinereții.

In fața tronului eră o pōrtă și lângă ea un arc triumfal, impodobit de flori de abia rupte și de ghirlande veșnic nevestețite.

Dela acēsta pōrtă până la cele dintēi trepte ale tronului se intindea cāmpul de luptă — un pustiu nāsipos.

In dosul tronului se innăltă o pōrtă colosală, de asupra căreia cu litere urieșe eră scris: „Cimitirul Vēcurilor“.

*

— Să se dee semnalul! — strigă cu glas puternic bētrāna „Vreme“ deșteptată din visurile ei.

Și etă că „Momentul“ — o slugă mică de ale „Vremei“ apărū din naintea tronului acesteia, purtat in vēzduh de niște aripi diafane, dete semnalul și muri aprōpe tot de odată cu născerea lui.

Un frēmăt ușor, prevestitorul luptei, trecū peste cāmp și bētrāna „Vreme“ cu mai mult interes își aținti privirea sa bāgătoare de sēmă.

*

Pōrta din fața tronului se deschise: o grădină strălucitoare de flori frumoșe și de lumină, plină de un miros plăcut, se vēdū in totă splendōrea sa.

— Am venit la chemarea ta, stăpānă! — dīse o femeie ce eșise din grădină pe sub arcul triumfal și care inaintă până la tronul „Vremei“.

— Să se incēpă lupta! — respunse acēsta.

Pōrta cimitirului de asemenea se deschise: intunec ingrozitor; umbră nestrăbătută de privire; de abia din depărtare in depărtare licăriă câte o nestimată.

— Am venit la chemarea ta, stăpānă! — dīse o altă femeie ce eșise din intunerecul cimitirului și care inaintă de asemenea până la tronul „Vremei“.

— Să se incēpă lupta! — mai dīse odată acēsta cu ton hotăritor.

*

Rivalii se opresc unul in fața altuia și se mēsōră cu privirea. Pe cât eră unul de incântător, pe atât altul de — ingrozitor.

— Eu sūnt „Mórtea“, stăpāna intunerecului

— Eu sūnt „Viéța“, stăpāna luminei.

— Cedezi, ori ne vom bate?

— Ne vom bate.

*

Doce femei eșise din grădină pe sub arcul triumfal: una cu fața riđetōre, cu obrajii rumeni ca o persecă in Iuliu și cu pērul troenit de tot felul de flori frumoșe — eră „Copilăria“; alta cu fața acoperită de un vēl gros — eră „Nesciinta“. Amēndoue — surori nedespărțite — inaintēză cu pași linisciți pe cāmpul de luptă. Arēndoue au strae albe ca lumina, dar nici una — arme.

Ciudată luptă!

O altă femeie imbrăcată intr'un costum simplu, dar impodobit cu nenumerate culori inaintēză pe cāmpul de luptă. Acēsta eră „Curiositatea“. Ea privi de jur-impjur și inaintă până in fața „Nesciinte“.

— Cine ești tu, necunoscută?

— E sora mea „Nesciinta“, — respunse „Copilăria“. Dar tu cine ești?

— Sūnt „Curiositatea“.

Apoi acēsta se apropie de „Nesciinta“, i ridică cu incetul vēlul ce ascundea fața acesteia, lāsānd'o a se vedē in totă nevinovăția ei, ēr cānd privirile lor se intēlniră, „Nevinovăția“ se aruncă in brațele „Curiosității“, dīcēnd:

— Me las in voia ta!

Și „Copilăriei“:

— Tu me vei urmā, soră dragă!

— Negreșit, iubită „Nesciinta“!

Și „Curiositatea“ intr'un vērtej nebun le conduse cātră „Mórte“.

*

— Am perdut luptătorii cei mai buni, — suspină „Viéța“.

— Am captivat dușmanii cei mai puternici! — dīse intr'un ris sarcastic „Mórtea“.

— Sōrta luptei pare a fi de pe acum hotărītă, — murmură „Vremea“.

*

— Vino tu „Tinerete“! Veniți voi „Iluzii“ și „Speranțe“! Veniți copii dragălași de-mi dați ajutorul nostru! Nu me lāsāți prada „Morții“! — strigă „Viéța“ cu durere.

Și etă că o femeie innaltă, frumoșă și suriđetōre — „Tinereta“ — urmată de un lung șir de copii dragălași, cu aripe transparente și cu trupul undulător, nāscut numai din lumină și din aer — „Iluziile“ și „Speranțele“ — inaintēză pe cāmpul de luptă. Fie-care „Iluzie“ se ținea de mână cu câte o „Speranță“.

— Am venit la chemarea ta cu toți scumpii mei tovārași! — dīse „Tinereta“.

— Dar unde ne este sora „Nesciinta“? — continuară „Iluziile“ și „Speranțele“ in cor.

— Ah! Nu me mai intrebăți nimic de dēnsa! Copii, nu ve aruncați in brațele „Curiosității“, căci ea ve va duce la „Mórte“.

— Dar nu scii că numai ea ne desmērdă, că numai ea ne culcă și ne tredește și că numai ea — sora „Nesciinta“ ne pōte hrāni?!

— — — — —

— Despărechiați-ve, copii nebuni! Despărechiați-ve, căci nu sūnteți bine impărechiați cum sūnteți! — dīse o femeie ce se ivise de pe pōrta cimitirului, urmată de un alt șir lung de copii — „Desiluziile“ și „Desperările“.

— Dar cine ești tu și ce voiesci? — intrebāră copilașii in cor.

— Eu sūnt „Realitatea“! Și vreu să ve dau părechea potrivită fie-căruia dintre voi.

Apoi „Realitatea“ impărechia pe fie-care „Iluzie“ cu câte o „Desiluzie“ și pe fie-care „Speranță“ cu câte o „Desperare“.

Sērmani copii! Intr'un dans nebunesc, cāntānd un cāntec jalnic, s'au pornit cu toții cātră „Mórte“.

*

— Vino și tu „Bētrāneța“ de mai incērcă o apērare zādarnică! Vino și tu de me ajută!

Și indată o femeie slăbănōgă, spriginindu-și pașii tremurători intr'o biētă cārjă, eși șovăitōre de pe arcul porții, ale căruia flori și ghirlande incepuse a se vēșteți și inaintă cu ochii aprōpe stinși pe cāmpul de luptă. Eră „Bētrāneța“.

— Ce? Mai cei și dela mine ajutor!? Dar unde-ți sūnt ceialalți luptători?!

— Nu me mai intrebă nimic! I-am perdut pe toți Mi-ai mai remas numai tu.

— Și dela mine aștepti ajutor? Eu nu ți-l voi putea da!

De pe porța cimitirului se ivi o femeie răutăcioasă. Apoi ca o vijelie turbată începă a răscolii năsipișul câmpului de luptă. Acesta eră „Neputința”.

Bieta „Bêtrâneță” își perduse cumpătul, ér valurile „Neputinței” o duse și pe dânsa cătră „Môrte”.

*

„Viêța”, care privia sfârșitul cu ochii storși de lacrimi, mai aruncă o ultimă căutătură cătră câmpul de luptă, încă una cătră grădină și apoi oprindu-și privirea asupra rivalei sale, i dîse:

— „Môrte”, tu stăpâna întunerecului, m'ai invins! A ta sînt!

„Môrtea” o îmbrătoșă într'un ris nebunesc și o conduse cătră veșnicul ei locaș.

— Dar eu ce voi face? — întrebă o femeie tristată.

— Tu ești „Amintirea”? Vei intră în colosul sinului meu! — respunse ironic umbra Cimitirului. Eu me numesc „Uitarea” și am loc destul de potrivit pentru tine.

*

Lupta este veșnic tot aceeași, dar câmpul de luptă este „Omul” și fie-care „Om” este un câmp de luptă.

Ioan N. Roman.

E c h o.

Am cetit și eu cu multă plăcere ovațiunea făcută la Mehadia ilustrului nostru poet, d. V. Alecsandri, căci numai acea națiune, pôte să aibă viitor, care își stiméază bărbății.

Și după ce am cetit-o, m'am întrebat: „Ôre dintre membrii deputațiunii câți ênși au în biblioteca lor opere complete ale lui Alecsandri?”

De câtva timp me ocup cu statistica; mi-ar plăcé dar să am și datele aceste. Aș vré să combat pe cei ce susțin, că literații români sînt intimpinați cu complimente și toasturi; ér opurile lor remân nevëndute.

*

Am uitat însé să spun, că eu am cetit descrierea acestei serbări întéiu în diarele unguresi din Budapesta, cari publicară deja în nrl de joi tôte cuvântările în traducere.

Originalul lor abiă duminecă a apărut în pressa română.

Ce-i asta?

Fotografia corespunzîților români!

Âncă o curiositate!

*

Librăria română (!) a lui W. Krafft din Sibîiu ofere publicului catalogul seu de cărți românesci, cu prețul de 10 cr.

E bine, ce este un astfel de catalog? Anunțul unui librar relativ la negoțul seu. În tótă lumea negustorii își împar gratuit anunțurile. Dl Krafft irtrece pe toți, căci ce e plăță și pentru aceea, că spuné ce are de vëndare.

Și totuși mai dîceți, că librăria română nu progreséază!

Echo.

Ruinele castelului Hartenstein.

— Veđi ilustrațiunea de pe pagina 369. —

Austria-de-jos are multe casteluri antice. Intre aceste ocupă un loc de frunte castelul Hartenstein, la depărtare cam de 7—8 kilometri de orașul Krems.

Acest oraș merită a fi cercetat, căci nu numai are

o situație romantică, dar totodată ne ofere privilegiu pentru a studiă architectura evului međ.

Castelul se imparte în doué părți, legate prin un imposant turn de pază. Din cartelul din afară un coridor conduce în castelul din lăuntru, care este propriamente cetățuia, având giur impregiur turnuri cu colțuri.

Nu departe de Hartenstein jos în vale se află ruinele castelului Senftenberg, asemenea vrednice de vëndut.

G. M.

Literatura si arte.

Poesiile de Carmen Sylva publicate în numărul acesta al foii noastre sînt traduse din volumul: „Meine Ruh” (Repaosul Meu) al autôrei regesci. Acest volum a apărut la începutul anului curent în editura librăriei de curte Alesandru Duncker în Berlin, și cupriade în 8° 448 pagini. Ne rezervăm pentru alta ocaziune a face o dare de samă despre acest volum, care cuprinde multe poesi de diferite genuri, mai ales însé lirice; dar cele mai atingătore dintre tôte ni se par bucățile acele, în care poeta regină își descrie fericirea și suferințele, de care a avut parte ca mamă. Din aceste a ales și a tradus dl Dulfu cele đece pe care le presintăm acuma cetitorilor noștri. Observăm însé cu plăcere, că înainte d'a se publică aceste traduceri în foia noastră, ele au fost presintate prin dl Davila augustei autôre, care a remas fôrte mulțamită și ș-a dat consimțământul la publicarea lor.

Artistele române. *Dșora Agata Bârsescu*, artistă la teatrul de curte în Viena, după o ședere de câteva đle în România, a plecat de curând în străinătate, deplin însănătoșată de reumatismul pe care l'a contractat din cauza unei receli dobândite êrna trecută în rolul Iulietei din piesa „Romeo și Iulietta” a lui Shakespeare. — *Dșora Elena Teodorini* terminând seria de reprezentațiuni pentru care eră angagiată la Buenos-Ayres, a plecat la Rio de Janeiro, unde va stă doué luni.

Concertele dlui Dima. Simpaticul nostru cântăreț și profesor de musică în Sibîiu, dl G. Dima, a dat în dumineca trecută un concert la Turda, care credem că a reușit bine, cu atât mai vêrtos, că publicul român din Turda și giur acuma avù prima ocaziune d'a auđi pe dl Dima cântând. Din Turda dl Dima ș-a propôs a merge la Abrud, ca să dea și acolo vr'un concert. Sîntem convinși, că și acolo va fi bine primit, ca pretotîndene unde concertéază.

Beiu, Vodă, Domn. Sub titlul acesta dl Theodor Alexi a scris un roman istoric de senzațiune, care va apăre în broșuri, edat de tipografia Alexi în Brașov. Din prospectul ce ni ș'a trimis, reproducem următorele șire: Textul romanului este însoțit de ilustrațiuni, care și aceste sînt originale, compuse de un artist anume pentru acesta scriere. Ea cuprinde istoria României, începând cu fanariotul Caragea, trecând la revoluțiunea eterii grecesci și a lui Tudor Vladimirescu, a cărui vieță, fapte și môrte tragică sînt cu de amănuntul descrise; atinge revoluțiunea dela 1848, tracéază pe larg Domnia lui Cuza, dând un tablou amănunțit despre acea epocă și incheiă cu alegrea lui Carol de Hohenzollern. Firul pe care se înșiră aceste tablouri istorice, se compune din un sujet sensationnal în tótă puterea cuvântului. Un tată, perđend zesiarea fiicei sale, într'o scenă, unde acesta o reclamă dela el, își ese din fire și o lovesce de môrte. Pentru a scăpă de pedepsa legii, o târesce în grădină, unde i taie capul, îngropându-l, pentru a face să cređă lumea, că cadavrul fără cap, este al altei persóne. Cu tôte astea se vede silit a mărturisí faptul și este cordamnat la muncă silnică. După vr'o câți-va ani se descoperă că . . . dar cine

voiesce a seî ce se descoperă, citescă romanul, unde va găsi cu ce să-și aîțe, ș-apoi cu ce să-și astîmpere curiositatea. Romanul „Beiu, Vodă, Domn” va apărî în broșuri de câte doue côle, câte doue broșuri la patru-spredece ðile, fie-care cu câte o ilustrațiune și va costă 50 bani — 20 cruceri, cari sînt a se plăti la aducerea broșurei. Pentru plăți anticipative nu răspunde tipografia-editore, decît numai decît s'au făcut de-a dreptul cãtră densa.

In interesul literaturii poporale. Dl Gr. Sima al lui Ion în Cărpeneș lângă Abrud, care a publicat mai multe scrieri poporale și în fôia nôstră, adresază un apel cãtră dnii invetători și cãrturari dela sate, să-i dea mână de ajutor întru adunarea comôrei nesfêrșite de frumsetă, spirit și originalitate, ce în formă de povesci, balade, doine, hore, anecdote, bocete, orații, colinde, ghicitori, frãmântări de limbă și proverbe, stă ascunsă adâne în sinul poporului dela sate. Dsa promite colectanților și remunerațiuni.

Din pinacoteca din Iași s'a furat acum cãtva timp un tablou de mare valoare, unul din rarele tablouri originale ale maestrilor mari care se găsesc în țeră. Tabloul dispărut eră un original lucrat de maestrul David Teniers, avînd drept subiect „Trei țărani olandezi în giurul unei mese, și în fund cinci alți țărani ocupați cu jocul cãrților”. Tabloul remăsese moștenire pinacotecei din Iași din frumôsa și pretioasa colecțiune de 15 tablouri ale reposatului Sofronie Vărnăv.

Tablouri chromo-litografiate. La București a apărut al doilea caiet compus din patru tablouri reprezentând serbarea încoronării (agricultura, vînatôrea, giuvaergii, césornicarii și argintarii și cãile ferate române). Aceste tablouri chromo-litografiate es din atelierul dlui Elia Grassiany.

Carte politică. La București a eșit de supt tipar, într'un volum, și se află de vîndare numai la tipografia statului: „Constituțiunea în vîgore a regatului României și noua sa lege electorală”. Edițiune oficială. Prețul unui exemplar 60 bani.

Diare noue. „Ciurma Brăilei” s'a numit un diar umoristic apărut de curînd la Brăila; însê la nrul al doile ș-a și schimbet în numele „Stîndardul Brăilei”. — „Ciomagul” se numesce un diar apărut la București; dl A. C. Cuza redactorul „Ciomagului” din Iași ar fi otărit să urmărescă pe cale judiciară pe redactorul acestui diar, pentru a-l sili să schimbe numele foii.

C e e n o u ?

Sciri personale. Moștenitorul de tron Rudolf și soția sa principesa Stefania, cu ocașiunea vînatôrei în Transilvania, vor face pe la 25 septembrie st. n. o vîsită la castelul Peleș regelui și reginei României. — *Regele României* a fost invitat să asiste la manevrele armatei austro-ungare; însê a declarat, că nu pôte lua parte, de ôră-ce tot cam pe atunci va merge la Sigmaringen, să fie de față la nunta de aur a tatălui seu, Anton de Hohenzollern. — *Dl V. Alecsandri* la Mehadia, întreat de o damă decă lucreză și acuma ceva, a respuns, că vêra nici odată nu lucreză, căci atunci se ocupă de economie, face cãlătorii și adese-ori e chemat la Sinaia; însê êrna cu cãt timpul e mai viscos, cu atît se inspiră mai mult în camera sa. — *Dl Grigore Tocilescu*, directorul ministerului de instrucțiune publică din România, va plecã peste puțin timp în Dobrogea spre a lua mîsurile necesare pentru aducerea monumentului dela Adam-Klissi la București. — *Dl dr. Brânza*, profesor la facultatea de sciințe din București, a fost însărcinat a reprezentă România în congresul ce se ține la Turin, cu scopul d'a se discută și găsi mijlocele cele mai sigure pentru stêrpirea filoxerei.

Hymen. *Dl Georgie Pop*, profesor la gimnasiul din Beiuș, la 10 august își va serbă cununia cu dșora Ve-

turia Pop, fiica dlui Ioan Pop protopop în Chereluş, comitatul Arad. — *Dl Constantin Rus*, teolog absolvent al archidiecesei Blaș, la 10 august va serbă cununia sa cu dșora Leontina Radu în Cerghişel. — *Dl S. P. Simon* teolog absolvent al diecesei Gherla, carele a publicat unele lucrări și în fôia nôstră, la 27 iulie s'a logodit cu dșora Susana Mureșan în Fizeșul Gherlei.

Academia Română a publicat un memoriu asupra studiilor făcute de dl St. Hepites în privința instalării observatoriilor meteorologice din Europa. Dl Hepites primise anul trecut dela ministerul domeniilor misiunea d'a vîsită observatoriile meteorologice din Anglîtera, Olanda, Belgia, Francia, Germania, Elveția, Italia și Ungaria. Peste cãtva timp — ðice „Le Pays” — dl Hepites are să viziteze observatorul din Rusia.

Program pentru festivitățile arangiate cu ocașiunea adunării generale a Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român din Transilvania, întrunită în Orăștie la 16—19 august 1884 st. n. — 16 august. 1) Primirea comitetului central din Sibiu. 2) Convenire amicală în pavilionul de pe pîșinada orașenescă, eventual în sala dela otelul „Național” la 7 ôre sêra. — 17 august. 3) Serviciu divin celebrat în bisericile române de ambele confesiuni la 8 ôre a m. 4) Ședința adunării generale în biserică gr. or. la 10 ôre a. m. 5) Producțiune musicală în sala otelului „la contele Széchenyi” la 8 ôre sêra. — 18 august. 6) Serviciu divin celebrat în bisericile române de ambele confesiuni la 8 ôre a. m. 7) Ședința adunării generale în biserică gr. or. la 10 ôre a. m. 8) Prânc comun în otelul „la contele Széchenyi” la 2 ôre p. m. 9) Producțiunea pompierilor voluntari din Orăștie la 5 ôre p. m. 10) Bal în sala otelului „la contele Széchenyi” la 9 ôre sêra. — 19 august. 11) Escursiune la Huniadoră. *Comitetul de primire.* NB. Bilete de intrare pentru producțiunea musicală, bal și prâncul comun se află de vîndare la domni dr. Ioan Mihu avocat și dr. Stefan Erdély medic în Orăștie; asemenea la acești domni sînt a se face și insinuările pentru escursiunea la Huniadoră.

Dela Sinaia cetim în „Românul” o cronică din care scôtem următôrele șire: Printre tôte casele dela Sinaia care se întind în drêpta și în stînga pe șoseua cea mare, este una care se înalță fôrte frumos într'un cadru de verdetă. Fôrte elegantă, cu doue turle de castel, ea domină un parc plin de flori și de statue cu un eleșteu încântător, avînd în față o perdea de munți acoperiți de brași. Un cuib plin de flori zidit pe o cōstă de munte. D'asupra e o capelă albă de pîtră ca o fantomă între copaci. Castelana e o dômna din lumea cea mare, dna Alina Stirbei, fiica repausatului principe Stirbei. Villa pôtă numele de „mon repos” nume bine nimerit, căci aci vine în toți anii dna Alina Stirbei să se odinescă cãteva luni de ostenele capitalei și să respire un aer plăcut. Casa e mobilată cu mare gust: obiecte de artă, tablouri, bronzuri, farfurii, porcelane, tapeturi vechi etc., stăpâna fiind o cunoscătore de frunte. Dna Stirbei trăiesce fôrte izolată; numai la mesă vin cãți-va prieteni cari plec în totdeuna încântați de stăpâna casei. În față se înalță un castel la piciorole căruia curge mugind Prahova. Aci șede dna Barbu Cărtargi, al cărei salon e ca în București fôrte animat. Tot pe acêsta linie, în drêpta și în stînga despărțite prin garduri de flori, locuesc numeroșe familii, amici, rude, cunoscuți. Nôptea, acêsta lume se întôrce pe acasă în cete numeroșe. După mesă, plăcerea cea mare e să te plimbi în aleiu înaintea chioscului unde musica cântă până la 9 ore. Atunci se întâlnesc toți. Se fac cercuri, cercuri; fie-care se plimbă cu ai lui. În mijlocul parcului e templul jocului, cazinul. Dela 10 ore sêra și până la revêrsatul ðilei, într'o sală se dantêză și în cealaltă se jôcă cãrți. Aci mânele și acolo picio-

rele sânt in mişcare. — „Un cadrul, te rog. — O carte, fii bun. — Nu mai am nici un danţ. — Nu dau. Nici o damă. — Doue dame, bac. — Ce plăcere! — Ce ghinion. O să joc totă séra. — N'o să mai joc... Fiind pe pragul uşei care desparte cele doue salóne, poţi auzi aceste cuvinte paralele.

Petreckeri de véră. *Studentii năséudenii dela* şcolile innalte vor da şi in anul acesta la 18 l. c. un bal academic in sala otelului Rahova din Năséud; venitul este destinat pentru crearea unui fond in folosul studentilor academici români săraci. — *Junimea română sântmăreană* va arangia la 10 august in comuna Lipou o petrecere de véră cu scop filantropic. Membri arangiatori: Ciriac Barbul preşedinte, Dionisiu Popfiiu controlor. Augustin Barbul cassariu; Coriolan Ardelean, Felician Bran, Victor Borlan, Augustin Clintoc, Corneliu Gitta, Constantin Lucaciú, Petru Lucaciú, Alesandru Millian, Aureliu Pelle, Corneliu Pelle, Aureliu Popoviciu, Georgiu Selăgian, Ioan Serbac, Florian Stan, Alesandru Stan. — *La Lápova* se va arangia in 10 august o petrecere de véră cu scop filantropic.

Reuniunea română de cânt şi musică din Lugoş a dat la 2 august o producţiune de cântări urmată de danţ. La acesta producţiune a luat parte şi Reuniunea magiară de cânt din localitate. Ambele choruri au cântat impreună „Junimea parisiană”, chorul român cu text românesc, cel magiar cu text magiar. Danţul a fost fórte vioi şi a ţinut până la 4 óre dimineţa. Dintre damele cari luară parte, ni se inséamnă dnele: Haţeg, Martinescu, dşórele: Elena Diaconovici din Reşiţa, Ecaterina Wlad din Budapesta, surorile Cermeli din Timişóra, ér din Lugoş dşórele: Sofia Martinescu, Cordali, Florescu, surorile Barbu

Alunneul român din Timişóra, care ţinú adunarea sa generală la 6 august st. n., avú la ordinea şilei atunci următoarele agende: 1) Raportul comitetului despre activitatea sa in anul trecut. 2) Raportul cassariului, socóta pe anul trecut. 3) Propuneri din partea comitetului: ca să se modifice statutele institutului. Prin modificare să se amplifice meniţiunca institutului şi anume in trei direcţiuni: a) să se întreţină studenţi la şcolile civile, b) să se întreţină elevi la diferite măestrii, in scopul d'a produce industriaşi şi comercianţi; c) să se formeze un fel de pensionat, resp. şcoia pentru educaţiunea fetelor. 4) Alte propuneri eventuale.

Sciri din România. *Di Titu Maiorescu*, precum se dice, va fi numit administrator al domeniului Corónei. — *Castelul Peleş* dela Sinaia se va ilumina cu lumină electrică; lucrarile au inceput şi inaintéază repede. — *Di P. V. Grigoriu*, unul din colaboratorii noştri dela Iaşi, va avé un proces de presă, care i s'a intentat de către mai mulţi profesori ai şcolii de comerciu din Iaşi, cari se cred calumniaţi prin corespundintele „Resboiului” semnate Stan Păşitul. — *Di P. S. Aurelian*, fost ministru al cultelor şi instrucţiunii publice, s'a numit membru in consiliul de administraţie a căilor ferate ale Statului. — *Pentru armutá* la 1/13 august va sosi un nou transport de cai de rassa caucasiană. — *La manevrele armatelor străine* România va fi represintată astfel: dnii colonel Carp şi maior Bereştean pentru armata francesă; dnii general Radovici şi colonel Creţescu pentru armata rusă; dnii locot.-colonel Warthiade şi maior Căplescu pentru armata austriacă. — *Corpul artelor grafice din România* a otărit a serbători iubileul de 25 ani dela infiintarea Societăţii de ajutor reciproc, „Gutenberg”, cu care ocasiune se va oficia şi sfinţirea stindardului societăţii. Serbarea se va face la 5 séu la 12 august, in grădina Heliade. — *Yachtul regal* „Stefau cel mare”, canoniera „Griviţa”, torpilorul „Alesandru cel Bun” şi o şalupă au primit ordin dela

ministru de resbel să se gătéscă de plecare pentru marţi 24 curent la Orşova. Se dice că acest ordin este dat in vederea apropiatei visite ce are a face regele la curtea regală din Belgrad.

Un eveniment mare in presa americană este scăpărea locoterenului Greely. Inainte cu trei ani densusul a condus o espediţiune in polul nord, ducénd cu sine hrană pe doi ani. Trecénd doi ani şi neprimindu-se nici o scire, guvernul statelor unite americane trimise doue corábii in urma lor. După multă umblare corábile aflară, că espediţionarii se duseră la capul Sabin, ne mai avénd hrană decât pentru 40 de zile. — Acolo i şi găsiră intr'un cort, dar din 40 de énşi numai 7 mai trăiau. Locotenintele Greely stetea aplecat pe genunchi şi pe mâni. El eră imbrăcat cu piele şi purtá un capişon roşu. Pêrul şi barba sa cea lungă, ochii sei strălucitori şi 'n fundul capului, trásurile sale cu totul trase şi vocea-i tremurătoare, i dedeau o infăţişare inspăiméntătoare. Lângă densusul steteau lungiţi doi compatrioţi ai sei murinđi, caporalul Ellison, ale cărui picioare erau ingheţate, şi Maurice Connell care muriá de sfêrşelă. Locotenintele Greely citia rugăciunile agoniei in momentul in care sosiá salvatorii lui. Alţi patru mateloţi eşiră din cort abia ţinéndu-se pe picioare; li se dete să bea puţin punch cu lapte, apoi puţină supă. Siguranţa că erau scăpaţi i făcu să aibă câteva timp o óre-care esaltare şi voiră să mănance, dar li se refusă, ei fură transportaţi pe vasul „Thetis”. In timp de mai multe zile, se aflară intr'o stare fórte neliniscitoare. Inteligenţa lor eră slabă şi abia puteau să vorbéscă; Ellison inebuni mai nainte d'a muri. Dela 14 maiu incetase cu totul ori-ce regularitate in privinţa mánecării. Ei trăiră cu laur american, cu érbă de mare, cu verdeţe, cu piele de foca şi tot felul de plante.

Sciri scurte. *La gimnasiul din Sucéva* in septembrie viitor se va deschide a patra classă românescă. — *In onórea unei femei*, Margareta Haughery, la New-Orleans s'a redicat o statuă, care s'a desvelit la 10 iulie; acesta femeie s'a distins prin mari şi nenumerate acte de binefacere; pentru înteaş-datá se redică in statele unite o statuă in onórea unei femei. — *Dnii Mocean şi Velescu* fac cunoscut din Genova, că nu pot plecá la Madrid, din cauza carantinei de 20 de zile; la 2 c. au plecat la esposiţia din Turin şi decă nu vor aflá despre sosirea vre-unei nave spaniole, atunci vor fi nevoiţi să se preumbe prin Venetia şi prin alte oraşe frumoşe din Italia. — *Archiducele Vilhelm* a făcut mai multe daruri in bani la căţi-va soldaţi români din regimentul de artilerie din Sibiu, cari s'au distins la manevrele corpului concentrat in acel oraş. — *Budapesta şi Bucurescii* s'a pus in comunicaţiune telegrafică prin aparatul „Hughes”; acest nou sistem eră de cea mai nepărată trebuinţă, căci cu aparatul „Hughes” se lucrăză mult mai repede decât cu aparatul „Moorse”. Cu noul aparat se pot da 100 telegrame pe oră, pe când cu cel vechiu nu se pot da decât cel mult 50—60 telegrame.

Necrológe. *Aurelia Belinţan*, juna şi escelenta invétătoare in Secusigiu, comitatul Timişóra, a incetat din vieţă, in urmarea unei bóle de pept, la 11 iulie, in etate de 23 ani, gelită de mamă-sa véduva Alesandra Belinţan şi de intregul corp profesoral; inmorméntarea s'a făcut la 1/13 iulie, cu care ocasiune părintele Andrei Fizeşan din Pesac a ţinut o cuvéntare funebrală ce a scos lacrimi. — *George Leucuţa*, preot al diecesei gr. c. de Oradea-mare, protopop al districtului Bărcău şi paroc in comuna Chioag in Biharia, a murit in 4 august, in etate de 69 ani, gelit de ficele sale Ana măritată Antoniu Gitta, Petronela măritată Ioan Pop, Maria véd. Ioan Crişan şi de alţi consăngeni.

M o d a.

Lucsul la Sinaia, scrie cronicariul „Românului” e tot așa de mare ca și la București. Dămnele n'au uitat, că aici ca și în capitală, trebuie să încante și să aibă admiratori. Sunt multe foarte frumoase și foarte elegante. Printre ele vedem pe dna Petre Grădistanu. Dimineța o poți zări prin pădure într'un costum tirolian foarte elegant. Pe cap o pelerie de vânător străpunsă d'o pănă de fasan, rochia scurtă, cisme galbene și în mână un baston mare de munte. Peste și peleriu seu cel blond e ascuns supt o pelerie forma unui coș plin cu flori seu fructe; rochia e lungă și în toate părțile alta țesută cu fel de fel de flori și de toate culorile. Sêra, pe drumul cel mare devine o amazonă întrepidă seu o conducătoare de cai din cele mai curajoase, mânănd doi mici ponei vii ca smei la un panier minunat.

Colorile cari se combină acuma mai mult, sunt: rosa cu ecru, colorea mușchiului cu bronz, viorica cu alb seu cu verde marin; dar colorea dominantă rămâne roșu cu crème seu cu cafeniu deschis.

Toaletele de băi în anul acesta sunt mai simple decât în alți ani. Dar acesta scire în fie-care an se repetă, însă în realitate nici odată nu este așa. Dămele duc cu sine ce au mai frumos și mai bogat, căci unde pot ele să esceleze mai bine decât tocmai la băi?! Medicii sfătuiesc dămele, ca la băi să nu porțe corset.

Për fals Rêul obicei de a purtă pèr fals eră în vogue încă din vècul al XII și XIII. Ce-i drept, unele femei se sfiau să porțe pèr străin și pentru a-și îmbogăți și întregi pletele se folosiau de mètase. Dar altele chiar și regine — nu se temeau să-l porțe, luându-l dela morți. Un cronicar, Etienne de Bourbon, spune că împèratul Frideric Barbaresca a băgat de sêmă, că soția sa purtă o mulțime de pèr străin. Ce-a făcut el? . . . A chemat pe toți cavalerii și curtenii sei, a luat pèrul și l'a aruncat în foc, ca să vedă și ei ce rêu miros are el. Aruncându-l a grăit: „Eu nu vreu să am o nevastă murtă, ci una viă!” Nu pot spune de s'a rușinat seu nu împèrătésca și de-a mai purtat seu nu pèr dela morți; dar imi pare și nu me pot oprî să nu dic, că bine ar fi să facă tot omul, ce a făcut împèratul Barbarossa!

H i g i e n ă.

Dnei A. P. Curățirea gurei se face mai sigur astfel: Vei pune 15 grame de quinquina, 10 grame praf de pucișă și 10 grame smirnă în trei litre de rom. După trei zile, vei strecură acesta amestecătură — pe care să aibi grijă a o clătina în fie-care zi; pintr'un tulpan și o vei pune într'o sticlă pe care o astupi bine la gură. Intreținerea acestui medicament este tot așa de ușoră ca și preparațiunea sa. Este ajuns să-ți clătesci gura în fie-care dimineță, punând o singură linguriță din acest lichid într'un păhar de apă. Spre a întreține dinții albi, consiliăm întrebuințarea prafurilor următoare: 30 grame praf de cărbune vegetal, 4 grame camfor pisat, 40 grame sulfat de magneziă. Trebuie să se curețe dinții cu aceste prafuri dimineța și sêra, clătindu-se gura cu lichidul de mai sus.

Dhui I. G. Personele supuse nevralgiilor obrazului pot întrebuință remediul următor: Se introduce bucați mici de camfor într'un flacon de eter, până ce acest lichid pôte se dissolve, și când suferi de nevralgii, ungi cu acesta soluțiune parte. bolnavă. Astfel se pôte dobândi, decă nu vindecarea, cel puțin ușurarea imediată.

Unei femei frumoase. Lec în contra bubulizelor? În timpul căldurilor celor mari, pelea de pe obraz se

irită foarte lesne, și femeile cele mai frumoase pot să se uritescă prin tot felul de bubulițe. Trebuie a avè grijă d'a nu le agravă, punând pudră de oréz care conține ceva excitant. Ecă mijlocul d'a-și face cineva singur o pudră foarte bună și neofensivă. Amidon de grâu 100 grame. Rădăcină de iris pulverisată 25 grame. Subchlorur de bismut 25 grame. Esență de santal 2 grame.

Dr. B.

Problemă matematică

de Maria B. C.

Un om întrebă pe amicul seu, că de câți ani e?
— De trei ori sunt mai bătrân decât fiul meu, — răspunse densusul, — însă înainte cu cinci ani, am fost de patru ori mai bătrân decât el*.

De ce etate au fost tata și fiul?

Terminul de deslegare e 21 august. Ca totdeauna și de astă-dată se va sorti o carte între deslegători.

*

Deslegarea logogrifului din nr. 27:

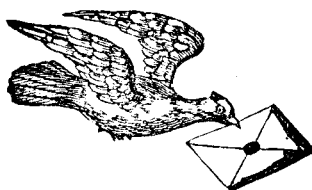
Alesandri
Valeria
Român
Agatonic
Manliu

Literele inițiale și finale cetite de sus în jos ne dau numele și conumele: „Avram Iancu*.”

Deslegare bună ni-a sosit dela dămnele și domnișorele: Eleonora Protopopescu, Maria Pop, Eufrosina Crișan, Zoe Dimbu, Minodora Micșunescu, Amalia Petrescu, Emilia Onciu n. Ciavoschi, Iconia Borca, Veturia Lazar Purcarețean, Ofelia Grindeiu, Nina Popescu, și dela dnii Ioan Simu și Alesandru Silași.

Premiul fu dobândit de dna Emilia Onciu n. Ciavoschi.

Poșta Redacțiunii.

Sorele si florile. Se va publica.

Dhui Ar. D. in I. Au sosit. Mulțumită! Te salutăm cu bucurie erăș în șirul colaboratorilor noștri. Nu uită specimenul!

La un râu. Se pare a fi prima încercare. Să mai așteptăm!

Deva. N'ați puté să aplicați alta poezie, mai frumoasă?

Lugosi. Forma nu a fost potrivită pentru foia noastră. Limbagiul violent nu e pentru salon. Cerem numai apte.

Nascud. Decă limba populară e păstrată bine și decă scrisoarea va fi mai bună decât cea din epistolă, se vor puté publica. Încât pentru întrebarea din călcăiul epistolei, aceea ne-a produs mare surprindere.

Bistritia. Așteptăm ceea ce ne-ai promis pe feci.

Călimdarul săptămânei.

Țiua sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și sêrbătorile.	Sorele resare	Sorele apune
Duminea	9-a	după	Rusale. Evang. dela Mateiu c. 14, v. 8, a inv. 9.		
Duminea	29	10	Mart. Calinic	4 48	7 21
Luni	30	11	Ap. Sila și Siluam	4 50	7 19
Martî	31	12	Sf. și dr. Evdoc	4 51	7 17
Mercuri	1	13	Inchin. Sf. Cruci	4 53	7 16
Joi	2	14	Sf. Archid. Stefan	4 54	7 14
Vineri	3	15	Cuv. Păr. Isachie	4 55	7 13
Sâmbetă	4	16	6 Coconi d. Efes.	4 56	7 11

Proprietar, redactor respunzător și editor: IOSIF VULCAN.

Cu tipariul lui Eugeniu Hollósý în Oradea-mare. Strada principală.